Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

BUDITE NA PRAVNOJ STRANI
online@paragraf.rs
www.paragraf.rs

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći OVDE.

ZAKON
O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

("Sl. glasnik RS", br. 62/2006, 65/2008 - dr. zakon, 41/2009, 112/2015 i 80/2017)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se planiranje, zaštita, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za zaštitu, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta kao dobra od opšteg interesa.

Poljoprivredno zemljište je dobro od opšteg interesa za Republiku Srbiju koje se koristi za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Ovim zakonom obrazuje se Uprava za poljoprivredno zemljište (u daljem tekstu: Uprava), kao organ uprave u sastavu ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo) i uređuje njen delokrug.

Vlasnik poljoprivrednog zemljišta ne može biti strano fizičko, odnosno pravno lice, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane ("Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 83/08 i 12/14 - u daljem tekstu: Sporazum).

Pojmovi

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **poljoprivredno zemljište** jeste zemljište koje se koristi za poljoprivrednu proizvodnju (njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare) i zemljište koje se može privesti nameni za poljoprivrednu proizvodnju;

2) **obradivo poljoprivredno zemljište** jesu njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade;

3) **uređenje poljoprivrednog zemljišta** obuhvata mere kojima se realizuju prostorno-planski dokumenti (prostorni i urbanistički planovi i osnove) kroz postupak komasacije i melioracije u cilju poboljšanja prirodnih i ekoloških uslova na poljoprivrednom zemljištu;

4) **zaštita poljoprivrednog zemljišta** obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju sa ciljem trajnog obezbeđenja prirodnih funkcija zemljišta, korišćenja zemljišta u skladu sa njegovom namenom, očuvanja i unapređivanja namenskog korišćenja zemljišta;

5) **komasacija** obuhvata planske, organizacione, pravne, ekonomske i tehničke mera koje se sprovode u cilju ukrupnjavanja i poboljšanja prirodnih i ekoloških uslova na zemljištu;

6) **melioracije** obuhvataju mere koje se sprovode sa ciljem popravljanja fizičkih, hemijskih i bioloških osobina zemljišta, kao i stvaranje i održavanje optimalnog vodno-vazdušnog režima zemljišta, radi obezbeđenja povoljnih uslova za rast i razvoj gajenih biljaka i postizanje stabilnih prinosa;

7) **navodnjavanje** jeste izgradnja, korišćenje i održavanje objekata i uređaja kojima se blagovremeno i kontinuirano dovodi voda u poljoprivredno zemljište u cilju dobijanja visokih i stabilnih prinosa poljoprivrednih kultura;

8) **odvodnjavanje** je izgradnja, korišćenje i održavanje objekata i uređaja kojima se vrši odvođenje suvišnih površinskih i podzemnih voda sa poljoprivrednog zemljišta i redovna primena određenih mera koje omogućavaju neprekidno efikasan rad svih objekata i uređaja u odvođenju suvišnih voda;

9) **plodnost zemljišta** jeste sposobnost zemljišta da istovremeno zadovolji potrebe biljaka za vodom, hranljivim materijama, vazduhom, toplotom, prostorom za korenov sistem, kao i povoljnim biohemijskim režimom;

10) **erozija** jeste promena površinskog sloja zemljišta koja nastaje kao posledica delovanja kiše, snega, mraza, temperaturnih razlika, vetra, tekućih voda i antropogenih faktora;

11) **opasne i štetne materije u zemljištu** jesu grupe neorganskih i organskih jedinjenja koja obuhvataju toksične, korozivne, zapaljive, samozapaljive i radioaktivne proizvode i otpad u čvrstom, tečnom ili gasovitom agregatnom stanju i koja imaju opasne i štetne uticaje na zemljište;

12) **knjiga polja** jeste dokument o planiranju i praćenju svakodnevnih aktivnosti u biljnoj proizvodnji i ostvarenim prinosima tokom godine, a naročito u ratarskoj, povrtarskoj i voćarskoj proizvodnji;

13) **plodored** jeste pravilno, prostorno i vremensko smenjivanje useva u biljnoj proizvodnji.

Poljoprivredno zemljište koje je određeno za građevinsko zemljište

Član 3

Poljoprivredno zemljište koje je u skladu sa posebnim zakonom određeno kao građevinsko zemljište, do privođenja planiranoj nameni, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju.

Poljoprivredno zemljište na području pod posebnom zaštitom

Član 4

Na poljoprivredno zemljište koje se nalazi na području pod posebnom zaštitom primenjuju se odredbe ovog zakona, ako posebnim zakonima nije drugačije određeno.

II PLANIRANJE ZAŠTITE, UREĐENJA I KORIŠĆENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Poljoprivredne osnove

Član 5

Radi očuvanja raspoloživog poljoprivrednog zemljišta, stvaranja preduslova za sprečavanje procesa depopulacije i razaranja zemljišnog prostora, izrade programa i projekata zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta, procene ugroženosti poljoprivrednog zemljišta, procene pogodnosti za uređivanje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta, stvaranja preduslova za primenu naučno-tehnoloških dostignuća u oblasti zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta i izrade dugoročne strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje, u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem, donose se poljoprivredne osnove zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta kao planski dokumenti.

Poljoprivredne osnove zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta donose se za teritoriju Republike i za teritoriju autonomne pokrajine (u daljem tekstu: poljoprivredna osnova autonomne pokrajine).

Poljoprivredne osnove iz stava 2. ovog člana donose se u skladu sa prostornim i urbanističkim planovima i drugim planskim dokumentima i moraju biti međusobno usaglašene.

Poljoprivredna osnova autonomne pokrajine mora biti u skladu sa Poljoprivrednom osnovom Republike.

Nadležnost za donošenje poljoprivrednih osnova

Član 6

Poljoprivrednu osnovu Republike donosi Vlada.

Poljoprivredna osnova Republike objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Poljoprivrednu osnovu autonomne pokrajine donosi izvršni organ autonomne pokrajine, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva i objavljuje u službenom glasilu autonomne pokrajine.

Sadržina Poljoprivredne osnove Republike i poljoprivredne osnove autonomne pokrajine

Član 7

Poljoprivrednom osnovom Republike određuju se načela prostornog uređenja i ciljevi razvoja zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta.

Poljoprivredna osnova Republike naročito sadrži:

1) ciljeve, zadatke i osnovne postavke zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta;

2) prirodnu osnovu razvoja poljoprivrede u Republici;

3) površine i strukturu načina korišćenja poljoprivrednog zemljišta u Republici;

4) stanje i probleme zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta;

5) ocenu pogodnosti i ograničenja za razvoj poljoprivredne proizvodnje po jedinicama lokalne samouprave;

6) planska rešenja zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta;

7) *(brisana)*

8) način primene i sprovođenja poljoprivredne osnove (smernice za primenu poljoprivredne osnove u poljoprivrednim osnovama autonomne pokrajine, institucionalna, informatička i programsko istraživačka podrška u ostvarivanju Poljoprivredne osnove Republike i drugo).

Poljoprivredna osnova autonomne pokrajine sadrži elemente iz stava 2. ovog člana za teritoriju autonomne pokrajine.

Sadržina poljoprivredne osnove jedinice lokalne samouprave

Član 8

(Brisan)

Odluka o izradi poljoprivredne osnove

Član 9

Izradi poljoprivredne osnove pristupa se na osnovu odluke o izradi poljoprivredne osnove koju donosi organ nadležan za njeno donošenje, a u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Odluka o izradi poljoprivredne osnove autonomne pokrajine, donosi se po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Odluka o izradi poljoprivredne osnove naročito sadrži podatke o: cilju donošenja poljoprivredne osnove, području koje je obuhvaćeno poljoprivrednom osnovom, izveštaj o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, roku izrade poljoprivredne osnove, izvorima sredstava za izradu poljoprivredne osnove i mestu održavanja javnog uvida.

Odluka o izradi Poljoprivredne osnove Republike objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije", odluka o izradi poljoprivredne osnove autonomne pokrajine u službenom glasilu autonomne pokrajine.

Program za izradu poljoprivredne osnove

Član 10

Odluka o izradi poljoprivredne osnove priprema se na osnovu programa za izradu poljoprivredne osnove, koji je sastavni deo odluke.

Program iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o granicama područja za koje se donosi poljoprivredna osnova, izvorima finansiranja za izradu poljoprivredne osnove i dinamici obezbeđivanja sredstava za tu namenu, rokovima izrade poljoprivredne osnove, pregledu postojeće dokumentacije i o podlogama od značaja za izradu poljoprivredne osnove, potencijalu, ograničenjima, razvojnim prioritetima područja za koje se poljoprivredna osnova donosi, kao i druga pitanja od značaja za izradu poljoprivredne osnove.

Izrada poljoprivredne osnove

Član 11

Ministarstvo je nosilac izrade Poljoprivredne osnove Republike.

Organ nadležan za donošenje poljoprivredne osnove autonomne pokrajine određuje nosioca izrade poljoprivredne osnove autonomne pokrajine.

Ministar, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava, rešenjem osniva posebnu radnu grupu koja izrađuje nacrt Poljoprivredne osnove Republike, a nadležni organ za poslove poljoprivrede u autonomnoj pokrajini obrazuje komisiju koja izrađuje nacrt poljoprivredne osnove autonomne pokrajine.

Stručna kontrola poljoprivredne osnove

Član 12

(Brisan)

Javni uvid

Član 13

Pre podnošenja predloga poljoprivredne osnove organu nadležnom za njeno donošenje, poljoprivredna osnova podleže stručnoj kontroli i izlaže se na javni uvid.

Stručnu kontrolu vrše naučnoistraživačke organizacije kojima se dostavlja nacrt poljoprivredne osnove na mišljenje.

Naučnoistraživačke organizacije dužne su da u roku od 15 dana daju svoje mišljenje na poljoprivrednu osnovu.

Posle izvršene stručne kontrole poljoprivredna osnova izlaže se na javni uvid.

Izlaganje poljoprivredne osnove na javni uvid oglašava se u dnevnom ili lokalnom listu i traje 30 dana od dana oglašavanja. O izlaganju poljoprivredne osnove na javni uvid stara se nosilac izrade poljoprivredne osnove.

O izvršenom javnom uvidu poljoprivredne osnove sastavlja se izveštaj koji sadrži podatke o izvršenom javnom uvidu sa svim primedbama i stavovima po svakoj primedbi.

Izveštaj iz stava 6. ovog člana sastavni je deo obrazloženja poljoprivredne osnove.

Sprovođenje poljoprivredne osnove

Član 14

Za sprovođenje Poljoprivredne osnove Republike donosi se godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta.

Godišnji program iz stava 1. ovog člana donosi Vlada, na predlog Ministarstva.

Poljoprivredna osnova autonomne pokrajine ostvaruje se godišnjim programom zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta.

Program iz stava 3. ovog člana donosi nadležni organ autonomne pokrajine, u skladu sa poljoprivrednim osnovama Republike, uz saglasnost Ministarstva.

Programom iz st. 1. i 3. ovog člana utvrđuje se: vrsta i obim radova koje treba izvršiti u periodu za koji se program donosi, dinamika izvođenja radova i ulaganja sredstava.

III ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Namena korišćenja

Član 15

Poljoprivredno zemljište koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Zabrana ispuštanja i odlaganja opasnih i štetnih materija

Član 16

Zabranjeno je ispuštanje i odlaganje opasnih i štetnih materija na poljoprivrednom zemljištu i u kanalima za odvodnjavanje i navodnjavanje.

Zabranjeno je korišćenje biološki nerazgradive folije na obradivom poljoprivrednom zemljištu.

Utvrđivanje postojanja opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu i vodi za navodnjavanje

Član 17

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta i vode za navodnjavanje u cilju utvrđivanja količina opasnih i štetnih materija vrši se po programu koji donosi Ministar.

Ispitivanje iz stava 1. ovog člana može da vrši privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice koje je registrovano za obavljanje odgovarajuće delatnosti, raspolaže odgovarajućim tehničkim i stručnim kapacitetima i koje ima ovlašćenje Ministarstva.

Ako se ispitivanjem iz stava 1. ovog člana utvrdi postojanje opasnih i štetnih materija u nedozvoljenim količinama, Ministarstvo će zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju poljoprivrednih kultura na tom poljoprivrednom zemljištu, odnosno upotrebu vode za navodnjavanje.

Protiverozione mere

Član 18

U cilju zaštite poljoprivrednog zemljišta od štetnog dejstva erozije i bujica na erozionom području preduzimaju se protiverozione mere.

Protiverozione mere jesu:

1) privremena ili trajna zabrana preoravanja livada i pašnjaka i drugih površina radi njihovog pretvaranja u oranice sa jednogodišnjim usevom;

2) uvođenje plodosmena;

3) gajenje višegodišnjih zasada;

4) izgradnja specifičnih građevinskih objekata;

5) način obrade poljoprivrednog zemljišta;

6) podizanje i gajenje poljozaštitnih pojaseva ili sađenje višegodišnjih drvenastih biljaka;

7) zabrana napasanja stoke na određeno vreme ili ograničavanje broja grla koja se mogu puštati na određene površine;

8) zabrana seče šuma i šumskih zasada iznad ugroženih parcela;

9) druge mere.

Korisnici poljoprivrednog zemljišta su dužni da na erozionom području primenjuju mere iz stava 2. ovog člana.

Nadležnost za sprovođenje protiverozionih mera

Član 19

Kontrolu sprovođenja protiverozionih mera iz člana 18. ovog zakona vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Prilikom utvrđivanja protiverozionih mera i njihovog sprovođenja nadležni organ jedinice lokalne samouprave obezbediće:

1) da se tereni sa nagibom većim od 10% obrađuju paralelno sa izohipsama, da se na takvim terenima i u slivovima pojedinih bujica strukturom setve obezbedi da najmanje jedna trećina ukupne površine bude zasejana ili zasađena višegodišnjim zasadima i da se tereni sa nagibom većim od 25% ne koriste kao oranice;

2) da se u svakoj jedinici lokalne samouprave, za područja podložna, napadnuta ili ugrožena eolskom erozijom, zavisno od specifičnosti područja i stepena ugroženosti, u skladu sa poljoprivrednom osnovom, utvrdi program zaštite zemljišta od eolske erozije podizanjem poljozaštitnih pojaseva, višegodišnjih useva i zasada ili primenom drugih oblika zaštite, da se predvidi dinamika po godinama za izvršenje ovog programa;

3) da se svake godine preduzmu protiverozione biološke mere na najmanje 4% novih površina od ukupnih površina napadnutih, podložnih ili ugroženih erozijom.

Troškovi sprovođenja protiverozionih mera

Član 20

Troškove sprovođenja protiverozionih mera snose pravna i fizička lica čije se poljoprivredno zemljište štiti ovim merama, ako zakonom nije drugačije određeno.

Kontrola plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta i količine unetog mineralnog đubriva i pesticida u obradivo poljoprivredno zemljište

Član 21

Radi zaštite i očuvanja hemijskih i bioloških svojstava poljoprivrednog zemljišta od prve do pete katastarske klase i obezbeđenja pravilne upotrebe mineralnih i organskih đubriva i pesticida vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta vrši kontrolu plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta i evidenciju količine unetog mineralnog đubriva i pesticida.

Kontrola plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta i količine unetog mineralnog đubriva i pesticida vrši se po potrebi, a najmanje svake pete godine.

Ispitivanje plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta i utvrđivanje količine unetog mineralnog đubriva i pesticida može da vrši privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice koje je registrovano za obavljanje odgovarajuće delatnosti, raspolaže odgovarajućim tehničkim i stručnim kapacitetima i koje ima ovlašćenje Ministarstva.

Privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice iz stava 3. ovog člana dužno je da uz izveštaj o rezultatima ispitivanja daje i preporuku za upotrebu pojedinih vrsta mineralnih i organskih đubriva, kao i mere za poboljšanje hemijskih i bioloških svojstava zemljišta.

Zabrana korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe

Član 22

Zabranjeno je korišćenje obradivog poljoprivrednog zemljišta prve, druge, treće, četvrte i pete katastarske klase u nepoljoprivredne svrhe.

Izuzetak zabrane korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe

Član 23

Obradivo poljoprivredno zemljište može da se koristi u nepoljoprivredne svrhe u sledećim slučajevima:

1) za podizanje veštačkih livada i pašnjaka na obradivom poljoprivrednom zemljištu četvrte i pete katastarske klase, kao i za podizanje šuma bez obzira na klasu zemljišta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva;

2) za eksploataciju mineralnih sirovina (gline, šljunka, peska, treseta, kamena i dr.), odnosno izvođenje radova na odlaganju jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija na obradivom poljoprivrednom zemljištu na određeno vreme po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i priloženom dokazu o plaćenoj naknadi za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta koju je rešenjem utvrdila opštinska, odnosno gradska uprava;

3) u drugim slučajevima ako je utvrđen opšti interes na osnovu zakona, uz plaćanje naknade za promenu namene.

Korišćenje obradivog poljoprivrednog zemljišta u slučaju iz stava 1. ovog člana može se odobriti na određeno i neodređeno vreme, osim za slučajeve iz stava 1. tačka 2. ovog člana.

Saglasnost na promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta

Član 24

Uz zahtev za izdavanje saglasnosti na promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta investitor podnosi Ministarstvu:

1) dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta za koje se traži saglasnost;

2) zapisnik poljoprivrednog inspektora o postojećem stanju u pogledu načina korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta za koje se traži saglasnost;

3) dokaz o plaćenoj administrativnoj taksi;

4) projekat rekultivacije, ako se promena namene vrši na određeno vreme iz člana 23. stav 1. tačka 2. ovog zakona i potvrda o overenim bilansnim rezervama mineralnih sirovina.

Naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta i korišćenja u nepoljoprivredne svrhe

Član 25

Za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta plaća se naknada (u daljem tekstu: naknada za promenu namene).

Naknada za promenu namene plaća se jednokratno u iznosu od 50% tržišne vrednosti obradivog poljoprivrednog zemljišta na dan podnošenja zahteva za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta, odnosno 20% tržišne vrednosti građevinskog zemljišta za promenu namene iz člana 23. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Obavezu plaćanja, kao i visinu naknade za promenu namene rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava, na zahtev zainteresovanog lica ili po nalogu poljoprivrednog inspektora.

Uz zahtev iz stava 3. ovog člana podnosi se:

1) dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta;

2) kopija plana katastarske parcele;

3) izvod iz odgovarajućeg urbanističkog plana o nameni katastarske parcele;

4) saglasnost Ministarstva za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta za slučajeve iz člana 23. tač. 1) i 2) ovog zakona.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Sredstva ostvarena od naknade za promenu namene u visini od 60% prihod su budžeta Republike Srbije, a u visini od 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi obradivo poljoprivredno zemljište čija se namena menja i koriste se za realizaciju godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji donosi nadležni organ te jedinice lokalne samouprave.

Oslobađanje od obaveze plaćanja naknade za promenu namene

Član 26

Naknada za promenu namene ne plaća se u slučaju:

1) izgradnje ili rekonstrukcije porodične stambene zgrade poljoprivrednog domaćinstva u cilju poboljšanja uslova stanovanja članova tog domaćinstva ili u slučaju prirodnog razdvajanja poljoprivrednog domaćinstva najviše do 200 m^2 stambenog prostora;

2) izgradnje ekonomskih objekata koji se koriste za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, odnosno koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje, a vlasniku je poljoprivreda osnovna delatnost i ako ne poseduje drugo odgovarajuće neobradivo poljoprivredno zemljište;

3) određivanja lokacije za groblje ili proširenje groblja;

4) izgradnje objekata koji služe za odbranu od poplava, za odvodnjavanje i navodnjavanje zemljišta ili za uređenje bujica;

5) regulacije vodotoka u funkciji uređenja poljoprivrednog zemljišta;

6) izgradnje i proširenja poljskih puteva koji doprinose racionalnom korišćenju poljoprivrednog zemljišta;

7) pošumljavanja obradivog poljoprivrednog zemljišta šeste, sedme i osme katastarske klase u slučaju kada je poljoprivrednom osnovom ili projektom rekultivacije utvrđeno da će se to zemljište racionalnije koristiti ako se pošumi, kao i u slučaju iz člana 23. stav 1. tačka 1. ovog zakona;

8) podizanja rasadnika za proizvodnju reproduktivnog materijala voćno-loznih i šumskih drvenastih vrsta;

9) podizanja poljozaštitnih pojaseva;

10) podizanja veštačkih livada i pašnjaka na obradivom poljoprivrednom zemljištu šeste i sedme katastarske klase, kao i kada je poljoprivrednom osnovom ili projektom rekultivacije utvrđeno da će se to zemljište racionalnije koristiti ako se pretvori u veštačke livade i pašnjake, kao i u slučaju iz člana 23. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Objekti koji se koriste za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, odnosno koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje u smislu stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana su objekti za smeštaj mehanizacije, repromaterijala, smeštaj i čuvanje gotovih poljoprivrednih proizvoda, staje za gajenje stoke, objekti za potrebe gajenja i prikazivanje starih autohtonih sorti biljnih kultura i rasa domaćih životinja, objekti za gajenje pečurki, puževa i riba (u daljem tekstu: poljoprivredni objekti).

Ispunjenost uslova za oslobađanje plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana, na zahtev zainteresovanog lica, rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava.

Uz zahtev za utvrđivanje oslobađanja plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana zainteresovano lice podnosi dokaz o vlasništvu ili pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta, kopiju plana katastarske parcele, podatke o površini za koju se vrši promena namene i idejni projekat objekta, a u slučaju izgradnje porodičnog stambenog objekta podatke o uslovima stanovanja i članovima porodičnog domaćinstva.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Usitnjavanje katastarskih parcela obradivog poljoprivrednog zemljišta

Član 27

Obradivo poljoprivredno zemljište ne može da se usitni na parcele čija je površina manja od pola hektara.

Obradivo poljoprivredno zemljište uređeno komasacijom ne može da se usitni na parcele čija je površina manja od jednog hektara.

Poljska šteta

Član 28

Zabranjeno je uništavanje i oštećenje useva, sadnica, stabala i poljoprivredne mehanizacije na imanjima, oštećenja koja dovode do smanjenja produktivnosti, strukture i slojeva poljoprivrednog zemljišta, kao i svako drugo oštećenje na poljoprivrednom zemljištu (u daljem tekstu: poljska šteta).

Zabranjeno je spaljivanje organskih ostataka posle žetve useva na poljoprivrednom zemljištu.

Zabranjena je ispaša stoke na obradivom poljoprivrednom zemljištu, osim na sopstvenom.

Jedinica lokalne samouprave propisuje mere za zaštitu od poljske štete i mere za zaštitu od spaljivanja organskih ostataka na poljoprivrednom zemljištu.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od mraza, grada, požara

Član 29

Jedinica lokalne samouprave propisuje mere za zaštitu poljoprivrednog zemljišta od mraza, grada, požara i drugih elementarnih nepogoda.

IV UREĐENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

1. Opšta pravila o uređenju poljoprivrednog zemljišta

Prava i obaveze vlasnika, odnosno korisnika poljoprivrednog zemljišta

Član 30

Vlasnici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta na području na kojem se vrši uređenje poljoprivrednog zemljišta moraju dozvoliti pristup na svoje zemljište stručnjacima geodetskih, vodnih, poljoprivrednih i drugih organizacija, radi obavljanja radova u vezi sa uređenjem poljoprivrednog zemljišta.

2. Komasacija

Razlozi za komasaciju

Član 31

Komasacija se vrši u sledećim slučajevima:

1) kada se zbog velike usitnjenosti i nepravilnog oblika katastarskih parcela poljoprivredno zemljište ne može racionalno koristiti;

2) kada se vrši izgradnja sistema za odvodnjavanje ili navodnjavanje;

3) kada se vrši izgradnja mreže poljskih puteva;

4) kada se izgradnjom infrastrukturnih i većih objekata (javni putevi, železničke pruge, akumulacija i dr.), uređenjem vodotoka i širenjem građevinskog reona vrši dalje usitnjavanje postojećih katastarskih parcela, poremećaj mreže poljskih puteva i sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje;

5) kada je potrebno izvesti protiverozione radove i mere.

Teritorija za komasaciju

Član 32

Skupština jedinice lokalne samouprave određuje teritoriju katastarske opštine ili delove katastarskih opština, koja se uređuje komasacijom.

Uređenje teritorije komasacijom iz stava 1. ovog člana, vrši se na osnovu programa komasacije koji donosi skupština jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva.

Na osnovu programa komasacije donose se načela komasacije i izrađuje tehnička dokumentacija (projekti).

Komasaciona masa

Član 33

Predmet komasacije su sva zemljišta u komasacionom području (poljoprivredna, šumska i građevinska), kao i uređaji na tim zemljištima (u daljem tekstu: komasaciona masa).

Komasaciona masa sastavlja se na osnovu faktičkog stanja koje utvrđuje komisija za komasaciju i o tome sastavlja zapisnik.

Odluka o sprovođenju komasacije

Član 34

Odluku o sprovođenju komasacije donosi skupština jedinice lokalne samouprave na osnovu programa komasacije.

Odluka iz stava 1. ovog člana objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Komisija i potkomisija za komasaciju

Član 35

Istovremeno sa donošenjem odluke o sprovođenju komasacije, skupština jedinice lokalne samouprave obrazuje komisiju za komasaciju (u daljem tekstu: komisija).

Komisija sprovodi postupak komasacije.

Komisija se sastoji od najmanje sedam članova i isto toliko zamenika.

Za predsednika komisije imenuje se diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom, a za članove komisije imenuje se po jedan diplomirani inženjer poljoprivrede, geodetski inženjer, diplomirani inženjer arhitekture ili prostornog planiranja i tri predstavnika učesnika komasacije, a po potrebi i diplomirani inženjer šumarstva.

Stručne i administrativne poslove komisije obavlja sekretar komisije, diplomirani pravnik koga imenuje skupština jedinice lokalne samouprave iz redova zaposlenih u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi.

Komisija obrazuje potkomisiju za komasacionu procenu zemljišta, potkomisiju za procenu vrednosti dugogodišnjih zasada i objekata, kao i druga stručna tela za preduzimanje pojedinih radnji u postupku komasacije.

U potkomisiju za komasacionu procenu zemljišta određuju se diplomirani inženjer poljoprivrede koji radi na poslovima klasiranja i bonitiranja zemljišta i najmanje dva predstavnika iz reda učesnika komasacije.

Zabrana izgradnje objekata i podizanja višegodišnjih zasada

Član 36

Od dana objavljivanja odluke o sprovođenju komasacije ne može da se vrši izgradnja objekata i podizanje višegodišnjih zasada i useva na komasacionom području.

Vlasnik zemljišta nema pravo naknade za ulaganja u objekat ili višegodišnji zasad na zemljištu u komasacionoj masi, ako je ta ulaganja izvršio posle dana objavljivanja odluke o sprovođenju komasacije.

Odbor za komasaciju

Član 37

Učesnici komasacije mogu formirati odbor za komasaciju koji:

1) zastupa interese učesnika komasacije;

2) priprema predloge za program i projekte komasacije koje dostavlja komisiji za komasaciju;

3) razmatra izveštaje o proceni vrednosti zemljišta i raspodele komasacione mase.

Odbor za komasaciju ne odlučuje o pravima učesnika komasacije.

Obezbeđenje zemljišta za zajedničke potrebe

Član 38

U postupku komasacije se obezbeđuje zemljište za izgradnju objekata za potrebe naselja (za izgradnju mreže poljskih puteva, sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje, za komunalne i druge potrebe naselja).

Zemljište iz stava 1. ovog člana obezbeđuju učesnici komasacije srazmerno unetoj površini u komasacionu masu, odnosno unetoj vrednosti zemljišta, i to bez naknade.

Učesnici komasacije su dužni, da bez naknade, uklone drvnu masu sa međa i parcela pod degradiranim višegodišnjim zasadima.

Posebni troškovi

Član 39

Ako zbog izgradnje većih infrastrukturnih ili drugih objekata (železničke pruge, javni putevi, vodne akumulacije, kanali i slično) nastane usitnjavanje poljoprivrednih parcela, odnosno teži pristup do njih, investitor takvih objekata dužan je da o svom trošku obezbedi nesmetan pristup tim parcelama.

Principi raspodele komasacione mase

Član 40

Svaki vlasnik, odnosno korisnik zemljišta dobija iz komasacione mase zemljište odgovarajuće vrednosti, a po mogućnosti iste katastarske kulture i udaljenosti od naselja, kao i položaja koji pruža približno jednake mogućnosti u pogledu načina obrade koje je imao pre komasacije.

Pri raspodeli zemljišta iz komasacione mase svaki učesnik komasacije mora da dobije zemljište pravilnijeg oblika i na manjem broju mesta nego što je uneo u komasacionu masu ukoliko je uneo zemljište na dva ili više mesta.

Nedopustivost povraćaja u pređašnje stanje

Član 41

U postupku komasacije nije dopušten povraćaj u pređašnje stanje i obnova postupka.

Osnovna pravila raspodele komasacione mase

Član 42

Ukupna vrednost zemljišta koje se daje iz komasacione mase ne može biti manja niti veća od 10% od ukupne vrednosti zemljišta unetog u komasacionu masu (uključujući i umanjenje za zajedničke potrebe), a ukupna površina zemljišta koja se daje iz komasacione mase ne može biti manja niti veća od 20% od ukupne površine zemljišta unetog u komasacionu masu, osim ako se komisija i učesnik komasacije drugačije ne sporazumeju.

Ako učesnik komasacije dobije iz komasacione mase veću vrednost zemljišta od unetog, umanjenog za iznos odbitka za zajedničke potrebe, razliku plaća u novcu, odnosno ako dobije manju vrednost zemljišta od unetog po odbitku za zajedničke potrebe, razlika mu se isplaćuje u novcu.

U slučaju iz stava 2. ovog člana rešenjem o raspodeli komasacione mase utvrđuje se visina naknade za razliku u vrednosti zemljišta unetog u komasacionu masu i zemljišta dobijenog iz komasacione mase.

Rešenja o raspodeli komasacione mase

Član 43

Komisija donosi rešenja o raspodeli komasacione mase.

Dispozitiv rešenja o raspodeli komasacione mase sadrži:

1) ime, prezime i mesto stanovanja, odnosno naziv i sedište učesnika komasacije;

2) podatke o zemljištu unetom u komasacionu masu na kome prestaje pravo svojine, odnosno pravo korišćenja učesnika komasacije;

3) iznos umanjenja vrednosti zemljišta unetog u komasacionu masu za zajedničke potrebe;

4) podatke o zemljištu (broj parcele, broj table, potes-zvano mesto, katastarska kultura i klasa, površina i vrednost) koje učesnik komasacije dobija iz komasacione mase;

5) rok u kome je učesnik komasacije dužan da preda zemljište koje je uneto u komasacionu masu i rok u kome je učesnik komasacije dužan da obavi skidanja plodova i useva.

Nadležni organ za rešavanje po žalbi

Član 44

Protiv rešenja o raspodeli komasacione mase iz člana 43. ovog zakona učesnik komasacije može izjaviti žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Podaci o pravu svojine i drugim pravima na zemljištu koji se unose u komasacionu masu

Član 45

Podaci o pravu svojine i drugim pravima na zemljištu i objektima koji se unose u komasacionu masu, uzimaju se sa stanjem iz katastra nepokretnosti ili drugih javnih knjiga ili se uzimaju na osnovu faktičkog stanja.

Ako je faktičko stanje na terenu sporno u pogledu prava svojine i drugih prava iz stava 1. ovog člana i ne slaže se sa stanjem u katastru nepokretnosti ili drugim javnim knjigama, zemljište i objekti će se uneti u komasacionu masu na osnovu faktičkog stanja.

Obaveze u pogledu poreza i drugih dažbina na zemljištu i objektima

Član 46

Obaveze u pogledu poreza i drugih dažbina koje se odnose na zemljište i objekte nastale do dana predaje zemljišta učesniku komasacije snosi raniji vlasnik, odnosno korisnik, a obaveze koje se odnose na zemljište i objekte primljene u postupku komasacije a nastale su od dana prijema zemljišta i objekata, snosi novi vlasnik, odnosno korisnik.

Postupak komasacije je oslobođen plaćanja taksi

Član 47

Za spise i radnje u postupku komasacije ne plaća se administrativna taksa.

3. Dobrovoljno grupisanje zemljišta

Dobrovoljno grupisanje zemljišta

Član 48

Ukrupnjavanje zemljišnog poseda radi njegovog racionalnijeg korišćenja može da se vrši dobrovoljnim grupisanjem zemljišta.

Grupisanje zemljišta iz stava 1. ovog člana može da se vrši na teritoriji cele katastarske opštine ili dela katastarske opštine.

Skupština jedinice lokalne samouprave donosi odluku o pokretanju postupka za dobrovoljno grupisanje zemljišnog poseda na predlog najmanje deset vlasnika zemljišta, odnosno ako se radi o državnom poljoprivrednom zemljištu na predlog najmanje jednog vlasnika zemljišta ili ako utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.

Za spise i radnje u postupku dobrovoljnog grupisanja zemljišta ne plaća se administrativna taksa.

4. Uređenje poljoprivrednog zemljišta melioracijama

Mere uređenja poljoprivrednog zemljišta melioracijama

Član 49

Uređenje poljoprivrednog zemljišta melioracijama obuhvata:

1) izgradnju i održavanje sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje;

2) rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta korišćenog za eksploataciju mineralnih sirovina i drugih materijala;

3) melioraciju livada i pašnjaka;

4) pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo;

5) poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (agromelioracije);

6) druge mere uređenja poljoprivrednog zemljišta.

4.1. Izgradnja i održavanje sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje

Odvodnjavanje

Član 50

Izgradnja sistema za odvodnjavanje se, po pravilu, vrši u postupku komasacije.

Ako se izgradnja sistema za odvodnjavanje ne vrši u postupku komasacije, izbor površina po prioritetima za odvodnjavanje vrši se na osnovu sledećih kriterijuma:

1) izgrađena zaštita od spoljnih voda;

2) izrađena tehnička dokumentacija za izgradnju sistema za odvodnjavanje;

3) sprovedena komasacija sa projektovanim, a neizgrađenim sistemom za odvodnjavanje;

4) izgrađen sistem za odvodnjavanje u koji se može uklopiti projektno rešenje cevne drenaže.

Navodnjavanje

Član 51

Sistemi za navodnjavanje se, po pravilu, grade na obradivom poljoprivrednom zemljištu viših klasa pogodnosti za navodnjavanje.

Tehnička dokumentacija za izgradnju sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje

Član 52

Izgradnja sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta vrši se u skladu sa propisima o izgradnji objekata.

Održavanja sistema za navodnjavanje

Član 53

Održavanje sistema za navodnjavanje obezbeđuju vlasnici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta.

Pravo službenosti odvođenja, odnosno dovođenja vode preko drugog zemljišta

Član 54

Ako se izgradnja sistema za odvodnjavanje, odnosno navodnjavanje ne može rešiti na bolji ili racionalniji način, može se ustanoviti pravo službenosti odvođenja odnosno dovođenja vode preko drugog zemljišta.

4.2. Rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišćeno za eksploataciju mineralnih sirovina i drugih materijala

Projekat rekultivacije poljoprivrednog zemljišta

Član 55

Poljoprivredno zemljište koje je korišćeno za eksploataciju mineralnih sirovina ili za druge namene koje nemaju trajni karakter, privodi se odgovarajućoj nameni, odnosno osposobljava za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije poljoprivrednog zemljišta.

Projekat rekultivacije sadrži naročito:

1) opšte karakteristike područja za eksploataciju mineralnih sirovina (klimatske, pedološke, hidrografske) i stanje poljoprivredne proizvodnje;

2) dokumentaciju o vlasnicima, odnosno korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prepisi listova nepokretnosti, odnosno posedovnih listova ili zemljišnoknjižnih uložaka, kopija katastarskog plana);

3) projektno rešenje tehničke rekultivacije (postupak skidanja, čuvanja i vraćanja humusnog sloja, tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi kojima se uspostavlja prvobitni vodni režim u zemljištu i dr.);

4) projektno rešenje biološke rekultivacije (priprema zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, namena poljoprivrednog zemljišta, postupak i rok ispitivanja opasnih i štetnih materija u rekultivisanom zemljištu);

5) rokove izvođenja pojedinih faza rekultivacije;

6) predmer i predračun radova;

7) grafičke i numeričke priloge.

Projekat rekultivacije može da izrađuje privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje ima ovlašćenje Ministarstva.

4.3. Melioracija livada i pašnjaka

Član 56

Melioracija livada i pašnjaka obuhvata skup mera za poboljšanje kvaliteta trave za ispašu stoke i proizvodnju sena.

Melioracija livada i pašnjaka izvodi se na osnovu projekta koji sadrži naročito:

1) opšte karakteristike područja za melioraciju livada i pašnjaka (klimatske, pedološke, hidrografske, stanje stočarske i poljoprivredne proizvodnje);

2) dokumentaciju o vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prepisi listova nepokretnosti, odnosno posedovnih listova ili zemljišnoknjižnih uložaka, kopija katastarskog plana);

3) projektno rešenje melioracija livada i pašnjaka (tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi, agrotehnički radovi);

4) rokove izvođenja pojedinih faza radova;

5) predmer i predračun radova.

Projekat melioracija livada i pašnjaka može da izrađuje privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje ima ovlašćenje Ministarstva.

4.4. Pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo

Član 57

Neobradivo poljoprivredno zemljište pretvara se u obradivo na osnovu projekta koji sadrži naročito:

1) opšte karakteristike područja za pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo (klimatske, pedološke, hidrografske) i stanje poljoprivredne proizvodnje;

2) dokumentaciju o vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prepisi listova nepokretnosti, odnosno posedovnih listova ili zemljišnoknjižnih uložaka, kopija katastarskog plana);

3) projektno rešenje pretvaranja neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo (tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi, agrotehnički radovi);

4) rokove izvođenja pojedinih faza radova;

5) predmer i predračun radova.

Projekat pretvaranja neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo može da izrađuje privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje ima ovlašćenje Ministarstva.

4.5. Poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta

Član 58

Poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta obuhvata mere kojima se vrši poboljšanje fizičkih, hemijskih i bioloških osobina zemljišta (oglinjavanje i opeskavanje zemljišta, smanjenje kiselosti, smanjenje alkalnosti zemljišta, meliorativno đubrenje zemljišta i druge mere).

Poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta izvodi se na osnovu projekta koji sadrži naročito:

1) opšte karakteristike područja za poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (klimatske, pedološke, hidrografske) i stanje poljoprivredne proizvodnje;

2) dokumentaciju o vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prepisi listova nepokretnosti, odnosno posedovnih listova ili zemljišnoknjižnih uložaka, kopija katastarskog plana);

3) projektno rešenje za poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi, agrotehnički radovi);

4) rokove izvođenja pojedinih faza radova;

5) predmer i predračun radova.

Projekat poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta može da izrađuje privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje ima ovlašćenje Ministarstva.

V KORIŠĆENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

1. Obaveza vlasnika, odnosno korisnika poljoprivrednog zemljišta

Član 59

Vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta dužan je:

1) da obradivo poljoprivredno zemljište redovno obrađuje i da primenjuje mere propisane ovim zakonom i drugim propisima;

2) da postupa kao dobar domaćin i po pravilima kodeksa dobre poljoprivredne prakse.

3) *(brisana)*

Obradivo poljoprivredno zemljište koje nije obrađeno u prethodnom vegetacionom periodu, Ministarstvo može dati u zakup fizičkom, odnosno pravnom licu za period do tri godine, uz plaćanje zakupnine vlasniku zemljišta, a po odbijanju troškova postupka.

2. Korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Raspolaganje i upravljanje

Član 60

Poljoprivrednim zemljištem Republike Srbije (u daljem tekstu: poljoprivredno zemljište u državnoj svojini) raspolaže i upravlja Republika Srbija preko Ministarstva.

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koristi se prema godišnjem programu zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Program iz stava 2. ovog člana nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi po prethodno pribavljenom mišljenju komisije koju obrazuje predsednik opštine, odnosno gradonačelnik, a koja u svom sastavu ima najmanje polovinu članova fizička lica - poljoprivrednike koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa propisom kojim se uređuje upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava, kao i diplomiranog inženjera poljoprivrede.

Program iz stava 2. ovog člana nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da donese najkasnije do 31. marta tekuće godine, uz saglasnost Ministarstva.

Programom iz stava 2. ovog člana utvrđuje se: vrsta i obim radova koje treba izvršiti u periodu za koji se program donosi, dinamika izvođenja radova i ulaganja sredstava.

Program koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, pored elemenata iz stava 5. ovog člana, sadrži i podatke koji se odnose na poljoprivredno zemljište u svojini Republike Srbije (u daljem tekstu: u državnoj svojini), i to podatke o:

1) ukupnoj površini i površini po katastarskim opštinama poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na teritoriji jedinice lokalne samouprave;

2) korisnicima poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini;

3) zakupcima poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini;

4) površini poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja nije data na korišćenje;

5) ukupnoj površini poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja je planirana za davanje u zakup, kao i površine delova poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koje su planirane za davanje u zakup (jedna ili više katastarskih parcela) sa brojem katastarske parcele, površinom, klasom i kulturom;

6) stanju zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Ako jedinica lokalne samouprave ne donese program iz stava 2. ovog člana, u skladu sa odredbama ovog člana, Ministarstvo bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana isteka roka za donošenje godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta, odnosno od dana isteka roka za donošenje odluke o raspisivanju javnog oglasa, obaveštava ministra nadležnog za poslove finansija koji u roku od 15 dana, privremeno obustavlja prenos transfernih sredstava iz budžeta Republike Srbije, odnosno pripadajućeg dela poreza na zarade toj jedinici lokalne samouprave dok tu obavezu ne izvrši.

Organ nadležan za poslove vođenja javne evidencije o nepokretnostima dužan je da dostavi potrebne podatke, najkasnije do 30. oktobra tekuće godine, organu jedinica lokalne samouprave za izradu programa iz stava 2. ovog člana za narednu godinu, bez naknade.

Podaci iz stava 8. ovog člana obuhvataju tabelarne podatke o poljoprivrednom zemljištu, digitalne katastarske planove, orto-foto snimke, listove nepokretnosti, alfanumeričke podatke o katastarskim parcelama i dr.

Član 61

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini može se dati na korišćenje bez plaćanja naknade obrazovnim ustanovama - školama, stručnim poljoprivrednim službama i socijalnim ustanovama u površini koja je primerena delatnosti kojom se bave, a najviše do 100 hektara, a visokoobrazovnim ustanovama - fakultetima i naučnim institutima čiji je osnivač država i ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija najviše do 1.000 hektara.

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini može se dati na korišćenje bez plaćanja naknade pravnim licima u državnoj svojini registrovanim za poslove u oblasti šumarstva.

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini iz st. 1. i 2. ovog člana daje se na korišćenje bez plaćanja naknade javnim pozivom koji raspisuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Odluku iz st. 1. i 2. ovog člana donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave uz saglasnost Ministarstva.

Ako poljoprivredno zemljište u državnoj svojini nije bilo izdato najmanje poslednje tri agroekonomske godine i nije bilo predmet korišćenja, javnim nadmetanjem po početnoj ceni od 0 dinara, to poljoprivredno zemljište može se dati na korišćenje za poljoprivrednu proizvodnju fizičkim i pravnim licima koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu, na period do pet godina.

Poljoprivredno zemljište iz stava 5. ovog člana pod istim uslovima može se dati i licima koja se bave proizvodnjom energije iz obnovljenih izvora od biomase i stočarstva, s tim da period korišćenja može da bude do 30 godina, uz odobrenje za investicione radove koje daje Ministarstvo i to u skladu sa članom 67. ovog zakona.

Odluku o davanju na korišćenje poljoprivrednog zemljišta iz st. 5. i 6. ovog člana donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave uz saglasnost Ministarstva.

Na osnovu pravosnažnih odluka iz st. 4, 5. i 6. ovog člana, Ministarstvo i korisnik zaključuju ugovor o korišćenju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini bez plaćanja naknade.

Period korišćenja poljoprivrednog zemljišta iz stava 5. ovog člana može se produžiti do 25 godina ako poljoprivredni inspektor utvrdi da korisnik to zemljište koristi u poljoprivredne svrhe, a za površine preko 10 ha period korišćenja poljoprivrednog zemljišta može se produžiti samo ako korisnik dobije odobrenje za investicione radove koje daje Ministarstvo i to u skladu sa članom 67. ovog zakona.

Ako se period korišćenja poljoprivrednog zemljišta produži u skladu sa stavom 9. ovog člana, korisnik za period za koji je produženo korišćenje tog zemljišta plaća zakupninu za poljoprivredno zemljište u državnoj svojini, i to:

1) za površinu do 10 ha - u visini od 10% od prosečno postignute cene zakupa po hektaru u jedinici lokalne samouprave na kojoj se zemljište nalazi;

2) za površinu od 10 ha do 50 ha - u visini od 40% od prosečno postignute cene zakupa po hektaru u jedinici lokalne samouprave na kojoj se zemljište nalazi;

3) za površinu preko 50 ha - u visini od 60% od prosečno postignute cene zakupa po hektaru u jedinici lokalne samouprave na kojoj se zemljište nalazi.

Protiv odluka iz st. 4, 7. i 9. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, a protiv istih odluka donetih od strane organa jedinice lokalne samouprave sa teritorije autonomne pokrajine nadležnom organu autonomne pokrajine za poslove poljoprivrede, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini uz naknadu

Član 61a

Izuzetno, poljoprivredno zemljište u državnoj svojini može se dati na korišćenje uz naknadu pravnim i fizičkim licima za nepoljoprivrednu proizvodnju (naftne bušotine, vetrenjače i sl.).

O davanju na korišćenje poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana odluku donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva.

Vlada bliže propisuje uslove, način i postupak za davanje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na korišćenje u nepoljoprivredne svrhe, kao i kriterijume za utvrđivanje visine naknade za davanje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na korišćenje u nepoljoprivredne svrhe.

2.1. Zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Zakup

Član 62

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini i zemljište iz člana 3. ovog zakona može se dati u zakup, ako je godišnjim programom zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta iz člana 60. ovog zakona predviđeno za davanje u zakup fizičkom, odnosno pravnom licu za period koji ne može biti kraći od jedne godine niti duži od 30 godina, a za ribnjake i vinograde 40 godina.

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koje je dato u zakup ne može se dati u podzakup.

Pravo zakupa poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini nemaju pravna i fizička lica upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava koja:

1) su u pasivnom statusu;

2) nisu ispunila sve obaveze iz prethodnih ili tekućih ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini;

3) su izvršila ometanje poseda poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini;

4) su narušavala nesmetano odvijanje bilo kog dela postupka javnog nadmetanja prilikom davanja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u zakup;

5) su bespravno koristila poljoprivredno zemljište u državnoj svojini;

6) su postupala suprotno stavu 2. ovog člana.

Postupak davanja u zakup, odnosno na korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini sprovodi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Ako pravno odnosno fizičko lice koristi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini bez pravnog osnova, odnosno suprotno odredbama ovog zakona, dužno je da za korišćenje tog zemljišta plati trostruki iznos najviše prosečne postignute cene po hektaru na teritoriji okruga na kojoj se nalazi poljoprivredno zemljište koje se koristi bez pravnog osnova. Ako lice ne izvrši obavezu plaćanja, jedinica lokalne samouprave dužna je da skine usev na osnovu akta svog nadležnog organa.

Ako poljoprivredni inspektor zapisnikom utvrdi da nepoznato lice koristi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini bez pravnog osnova nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi odluku o skidanju useva.

Skidanje i prodaju useva nadležni organ jedinice lokalne samouprave vrši na teret lica koje koristi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini bez pravnog osnova, a ako se radi o nepoznatom licu na teret jedinice lokalne samouprave. Sredstva ostvarena od prodaje skinutog useva, po odbitku troškova skidanja useva, raspoređuju se u skladu sa članom 71. ovog zakona.

Zakupac poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini dužan je da uspostavi plodored i vodi knjigu polja za biljnu proizvodnju, čiju kontrolu i overu vrši diplomirani inženjer poljoprivrede, koji je član komisije iz člana 60. stav 3. ovog zakona.

Pravna lica koja ostvaruju pravo na zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini obezbediće zapošljavanje nezaposlenih lica.

Ako se nakon davanja zemljišta u zakup promeni sopstvenik prava svojine na poljoprivrednom zemljištu, novi sopstvenik stupa na mesto zakupodavca, a prava i obaveze iz zakupa nastaju između njega i savesnog zakupca.

Ministar nadležan za poslove rada uz saglasnost ministra nadležnog za poslove poljoprivrede propisuje bliže uslove za obezbeđivanje zapošljavanja nezaposlenih lica iz stava 9. ovog člana.

Naknada za umanjenu vrednost višegodišnjih zasada

Član 63

Ako su se na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini, na dan zaključenja ugovora o zakupu, nalazili višegodišnji zasadi kojima se za vreme trajanja zakupa smanjila vrednost krivicom zakupca, zakupodavcu pripada naknada za umanjenu vrednost tih zasada.

Ako su uklonjeni zasadi, zakupodavcu pripada naknada u visini vrednosti tih zasada u vreme zaključenja ugovora o zakupu.

Sredstva ostvarena od naknade iz st. 1. i 2. ovog člana u visini od 60% prihod su budžeta Republike Srbije, a u visini od 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave i koriste se za realizaciju godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Postupak davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 64

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini daje se u zakup javnim oglašavanjem.

Poljoprivredno zemljište daje se u zakup javnim nadmetanjem u dva kruga, osim kod prava prvenstva zakupa i prava prečeg zakupa.

Odluku o raspisivanju javnog oglasa iz stava 1. ovog člana donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini, u roku od 60 dana od dana donošenja Godišnjeg programa, uz saglasnost Ministarstva.

Odluku o davanju u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da donese najkasnije do 1. juna tekuće godine, uz saglasnost Ministarstva.

Protiv odluke iz stava 3. ovog člana o davanju u zakup zemljišta može se izjaviti žalba Ministarstvu, a protiv istih odluka donetih od strane organa jedinica lokalne samouprave sa teritorije autonomne pokrajine nadležnom organu autonomne pokrajine za poslove poljoprivrede, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.

Početna cena zakupa zemljišta iz stava 1. ovog člana u prvom krugu ne može biti niža od 80% prosečno postignute cene zakupa po hektaru, odnosno u drugom krugu ne može biti niža od 60% prosečno postignute cene zakupa po hektaru.

Ako se poljoprivredno zemljište ne izda u zakup nakon sprovedenog postupka iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo može da sprovede postupak javnog nadmetanja.

Stručne poslove za prikupljanje potrebne dokumentacije radi davanja u zakup zemljišta iz stava 1. ovog člana obavlja opštinska, odnosno gradska uprava.

Pravo prvenstva zakupa i pravo prečeg zakupa

Član 64a

Pravo prvenstva zakupa na period do 30 godina ima pravno lice koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu i koje dostavi investicioni plan na koji saglasnost, uz predlog mera za realizaciju zakupa, daje komisija, s tim što ukupna površina predviđena za davanje u zakup po ovom osnovu ne može da iznosi više od 30% od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini predviđene za davanje u zakup u jedinici lokalne samouprave.

Komisiju iz stava 1. rešenjem obrazuje ministar nadležan za poslove poljoprivrede koje se objavljuje u službenom glasilu Republike Srbije.

Dokaz da je lice upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i da se nalazi u aktivnom statusu, investicioni plan na koji je prethodnu saglasnost dala komisija i predlog mera za realizaciju zakupa iz stava 1. ovog člana, dostavljaju se Ministarstvu koje te dokaze dostavlja jedinici lokalne samouprave.

Odluku o pravu prvenstva zakupa donosi jedinica lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana prijema dokaza iz stava 3. ovog člana.

Ako jedinica lokalne samouprave ne donese odluku o pravu prvenstva zakupa u roku iz stava 4. ovog člana, odluku donosi Ministarstvo.

Pravo prvenstva zakupa može da ostvari više pravnih lica na teritoriji jedne lokalne samouprave, a koja nisu u svojstvu povezanih lica, s tim što ukupna površina ostvarena po ovom osnovu ne može da bude veća od površine iz stava 1. ovog člana.

Lice koje ostvari zakup po osnovu prava prvenstva zakupa nema pravo ostvarivanja prava prečeg zakupa.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja je predviđena za davanje u zakup umanjuje se za površinu iz stava 1. ovog člana.

Pravo prvenstva zakupa iz stava 1. ovog člana može da se ostvari i na katarstarskim parcelama koje nisu bile predmet zakupa i korišćenja u prethodne tri agroekonomske godine, a katastarske parcele koje su opredeljene za pravo prvenstva zakupa smatraju se obuhvaćenim i sadržanim u godišnjem programu zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Pravo prečeg zakupa ostvaruje se u postupku koji sprovodi jedinica lokalne samouprave raspisivanjem javnog poziva.

Javni poziv iz stava 10. ovog člana raspisuje se do 30. juna tekuće godine, a prijava na javni poziv sa potrebnom dokumentacijom dostavlja se najkasnije do 31. oktobra tekuće godine jedinici lokalne samouprave.

Ako se na osnovu javnog poziva iz st. 10. i 11. ovog člana poljoprivredno zemljište u državnoj svojini ne izda po osnovu prava prečeg zakupa, to zemljište daje se u zakup javnim nadmetanjem.

Pravo prečeg zakupa poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini (u daljem tekstu: pravo prečeg zakupa) ima pravno i fizičko lice koje je:

1) vlasnik sistema za navodnjavanje, odvodnjavanje, ribnjaka, poljoprivrednog objekta, staklenika, plastenika i višegodišnjih zasada (voćnjaka i vinograda koji su u rodu) koji se nalaze na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini i koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu najmanje tri godine;

2) vlasnik domaćih životinja, koji je i vlasnik, odnosno zakupac objekta za gajenje tih životinja na teritoriji jedinice lokalne samouprave na kojoj se pravo prečeg zakupa ostvaruje i koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statutu najmanje jednu godinu.

Pravna i fizička lica iz stava 13. tačka 1) ovog člana imaju prednost prilikom opredeljivanja površine poljoprivrednog zemljišta po osnovu prava prečeg zakupa.

Pravna i fizička lica iz stava 13. tačka 2) ovog člana pravo prečeg zakupa ostvaruju po osnovu uslovnih grla, i to do 1 ha po uslovnom grlu.

Ako je broj uslovnih grla po hektaru veći od preostale površine primenjuje se princip srazmernosti između broja uslovnih grla svakog imaoca prava prečeg zakupa i raspoložive površine u hektarima.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta koja pripada pravnom ili fizičkom licu kome je utvrđeno da ima pravo prečeg zakupa umanjuje se za površinu poljoprivrednog zemljišta koju ima u svom vlasništvu i u vlasništvu njemu povezanih lica, kao i za površinu od poljoprivrednog zemljišta koju već ima u zakupu po osnovu ugovora zaključenog sa Ministarstvom i sa drugim licima.

Ako tokom trajanja zakupa pravno ili fizičko lice prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je dobilo pravo prečeg zakupa, odnosno pravo prvenstva zakupa, ugovor o zakupu prestaje da važi.

Zakupnina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini po pravu prečeg zakupa je prosečno postignuta cena zakupa po hektaru.

Zakupnina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini po pravu prečeg zakupa po osnovu iz stava 13. tačka 2) ovog člana je prosečno postignuta cena zakupa po hektaru, s tim što zakupnina po pravu prečeg zakupa po tom osnovu ne može biti veća od prosečne cene zakupa po hektaru na teritoriji Republike Srbije u poslednje tri godine.

Zakupnina koja se ostvaruje po pravu prvenstva zakupa ne može da bude manja od zakupnine iz stava 20. ovog člana.

Prosečno postignuta cena zakupa po hektaru je prosečna postignuta cena na poslednjem održanom javnom nadmetanju za poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koje je dato u zakup na teritoriji jedinice lokalne samouprave, a ako u jedinici lokalne samouprave nije bilo javnog nadmetanja u prethodnoj godini, prosečna postignuta cena poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini svih graničnih jedinica lokalne samouprave.

Visinu zakupnine iz st. 19. i 20. ovog člana utvrđuje jedinica lokalne samouprave.

Odluku o davanju u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini po osnovu prava prečeg zakupa donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave uz saglasnost Ministarstva.

Protiv odluke iz st. 4. i 24. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, a protiv istih odluka donetih od strane organa jedinice lokalne samouprave sa teritorije autonomne pokrajine nadležnom organu autonomne pokrajine za poslove poljoprivrede, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.

Vlada bliže propisuje uslove, način i postupak za ostvarivanje prava prvenstva zakupa, kriterijume za utvrđivanje visine zakupnine za pravo prvenstva zakupa, kao i dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtev za ostvarivanje prava prvenstva zakupa.

Ministar bliže propisuje uslove, način i postupak za ostvarivanje prava prečeg zakupa, kao i dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtev za ostvarivanje prava prečeg zakupa.

Pravo učešća u prvom i drugom krugu javnog nadmetanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 64b

Pravo učešća u javnom nadmetanju za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u prvom krugu ima fizičko lice koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu najmanje tri godine, sa prebivalištem najmanje tri godine u katastarskoj opštini na kojoj se nalazi zemljište koje je predmet zakupa, da je vlasnik najmanje 0,5 ha poljoprivrednog zemljišta, odnosno pravno lice koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu najmanje tri godine, koje je vlasnik poljoprivrednog zemljišta najmanje 10 ha u katastarskoj opštini u kojoj se nalazi zemljište koje je predmet zakupa i ima sedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave kojoj pripada ta katastarska opština.

Pravo učešća u javnom nadmetanju za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u prvom krugu ima fizičko lice koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu najmanje tri godine, sa prebivalištem najmanje tri godine na teritoriji jedinice lokalne samouprave koja sprovodi javno nadmetanje, a čija se parcela graniči sa zemljištem u državnoj svojini koje je predmet zakupa.

U drugom krugu pravo učešća ima pravno i fizičko lice koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalazi se u aktivnom statusu najmanje tri godine.

Pravo prvenstva zakupa poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 65

(Brisan)

Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 66

Na osnovu odluke o davanju u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, a po izvršenoj uplati zakupnine postignute na javnom nadmetanju odnosno po pravu prvenstva zakupa i pravu prečeg zakupa i dostavljanju sredstava obezbeđenja za višegodišnje ugovore Ministarstvo i zakupac zaključuju ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Ugovor iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

1) podatke o nazivu katastarske opštine, broju i podbroju katastarske parcele, nazivu potesa, broju katastarskog plana, postojećem načinu korišćenja (kulturi) i katastarskoj klasi zemljišta;

2) vreme trajanja zakupa;

3) visinu i rok plaćanja zakupnine;

4) vreme amortizacije višegodišnjih zasada;

5) prava i obaveze zakupca;

6) razloge za otkaz ugovora;

6a) sredstva obezbeđenja plaćanja po ugovoru za višegodišnji zakup;

7) razloge za prestanak ugovora.

Kod ugovora o zakupu, odnosno korišćenju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koji je zaključen na rok trajanja duži od deset godina, zakupnina se može povećati ako dođe do povećanja prosečne cene zakupa na teritoriji jedinice lokalne samouprave na kojoj se to zemljište nalazi.

Poslove uvođenja u posed poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koje je dato u zakup, odnosno na korišćenje obavlja opštinska, odnosno gradska uprava u saradnji sa nadležnom poljoprivrednom inspekcijom i organom nadležnim za poslove vođenja javne evidencije o nepokretnostima odnosno geodetskom organizacijom, o čemu se sačinjava zapisnik.

Obaveze zakupca poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 67

Zakupac ne može bez odobrenja zakupodavca vršiti investicione radove na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini koji prelaze granice uobičajenog korišćenja ili promeniti način korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Zakupac ne može obavljati aktivnosti suprotno propisima o zaštiti životne sredine ili radnje koje imaju negativan uticaj na prirodno bogatstvo ili stanje prirodnog područja.

Zakupac nema pravo na povraćaj vrednosti ulaganja na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini, ako ugovorom nije drugačije uređeno.

Postupak i pravo prvenstva za davanje u zakup poljoprivrednog objekta u državnoj svojini

Član 68

Poljoprivredni objekat u državnoj svojini daje se u zakup po postupku iz člana 64. ovog zakona.

Pravo prvenstva za davanje u zakup poljoprivrednog objekta u državnoj svojini ima fizičko ili pravno lice koje je vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta na kome se objekat nalazi ukoliko prihvati najvišu ponuđenu cenu.

Prestanak važenja ugovora o zakupu

Član 69

Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini prestaje istekom vremena na koje je zaključen ili sporazumom ugovornih strana.

Raskid ugovora o zakupu

Član 70

Na raskid ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini primenjuju se propisi o obligacionim odnosima.

Sredstva zakupnine

Član 71

Sredstva ostvarena od davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta, odnosno poljoprivrednog objekta u državnoj svojini u visini od 60% prihod su budžeta Republike Srbije, a u visini od 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini i koriste se za realizaciju godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

U autonomnoj pokrajini, sredstva ostvarena od davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta, odnosno poljoprivrednog objekta u državnoj svojini u visini od 30% prihod su budžeta Republike Srbije, u visini od 30% prihod su budžeta autonomne pokrajine, a 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini.

Jedinice lokalne samouprave dužne su da Ministarstvu dostave izveštaj o uplati sredstava ostvarenih od davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, odnosno objekata u državnoj svojini najkasnije do 10. novembra tekuće godine, kao i godišnji izveštaj o korišćenju sredstava za realizaciju programa iz stava 1. ovog člana za tekuću godinu do 31. januara naredne godine.

2.2. Promet poljoprivrednog zemljišta

Otuđenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 72

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini ne može se otuđivati osim pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Član 72a

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini fizičko lice može steći teretno pravnim poslom pod uslovima propisanim ovim zakonom, osim u oblasti administrativne linije prema Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija.

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini fizičko lice može steći ako:

1) je državljanin Republike Srbije;

2) ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo u aktivnom statusu najmanje tri godine ili je nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva u aktivnom statusu najmanje tri godine;

3) ima uslove/mehanizaciju/opremu za obavljanje poljoprivredne delatnosti;

4) u svojini ima najviše do 30 ha poljoprivrednog zemljišta;

5) ima prebivalište u jedinici lokalne samouprave u kojoj se prodaje poljoprivredno zemljište u državnoj svojini najmanje pet godine;

6) u poslednje tri godine nije izvršilo otuđenje više od 3 ha poljoprivrednog zemljišta u svom vlasništvu, osim u slučajevima u kojima je utvrđen javni interes;

7) ukupna površina koju će fizičko lice imati u svojini nakon kupovine državnog poljoprivrednog zemljišta ne prelazi 40 ha.

Predmet prodaje može da bude poljoprivredno zemljište u državnoj svojini ako:

1) je udaljeno najmanje 10 km od državne granice, a uz saglasnost Vlade, za svaki pojedinačan slučaj, udaljenost može biti i manja, a po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove odbrane i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove;

2) nije predviđeno važećim planskim dokumentom;

3) nije predmet restitucije;

4) ne pripada zaštićenim prirodnim dobrima;

5) ne pripada ili se ne graniči sa zonom bezbednosti/vojnom bazom.

Fizičko lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom može steći u svojinu najviše do 20 ha površine na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini.

Fizičko lice koje ima dospele neizmirene obaveze po osnovu zakupnine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini ne može da postane vlasnik poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja može da bude predmet prodaje ne može da iznosi više od 20% od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja može da bude predmet zakupa u jedinici lokalne samoupravu.

Vlada propisuje bliže uslove, način i postupak prodaje, kao i dokumentaciju koja se dostavlja u postupku prodaje.

Član 72b

Pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini ima fizičko lice koje ispunjava opšte uslove iz člana 72. ovog zakona, kao i posebne uslove po sledećem redosledu:

1) da je vlasnik infrastrukture na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini koje je predmet prodaje;

2) da je suvlasnik sa Republikom Srbijom na katastarskoj parceli koja je predmet prodaje, a suvlasnički deo Republike Srbije je manje površine od površine koja je u vlasništvu tog fizičkog lica;

3) da je vlasnik poljoprivrednog zemljišta koje se graniči sa katastarskom parcelom u državnoj svojini koja je predmet prodaje;

4) da je zakupac poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koje je predmet prodaje i ima zaključen ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na period duži od 20 godina;

5) da ima prebivalište najmanje pet godina u katastarskoj opštini u kojoj se prodaje poljoprivredno zemljište u državnoj svojini.

Član 72v

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koje je predmet prodaje utvrđuje Ministarstvo na predlog jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave opredeljuje površine za prodaju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, i to počevši od najmanjih katastarskih parcela, i objavljuje javni poziv za prikupljanje ponuda uz saglasnost Ministarstva.

Javni poziv obavezno sadrži broj katastarske parcele i početnu tržišnu vrednost.

Javni poziv se objavljuje na oglasnoj tabli jedinice lokalne samouprave i mesne zajednice, na internet portalu jedinice lokalne samouprave, dnevnom listu i službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave razmatra ponude i ako su ispunjeni svi uslovi predviđeni ovim zakonom donosi odluku o prodaji uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Ako se više fizičkih lica prijavi za isto poljoprivredno zemljište u državnoj svojini prednost ima lice koje ima pravo preče kupovine ako prihvati najvišu ponuđenu cenu, a ako se ne prijavi nijedno fizičko lice koje ostvaruje pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, prednost ima lice koje je ponudilo najvišu cenu.

Tržišnu vrednost za poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koje je predmet prodaje utvrđuje Ministarstvo finansija - Poreska uprava za svaku jedinicu lokalne samouprave.

Bliže uslove, način i postupak za utvrđivanje tržišne vrednosti propisuje ministar nadležan za poslove finansija uz saglasnost ministra nadležnog za poslove poljoprivrede.

Protiv odluke o prodaji poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.

Član 72g

Na osnovu pravosnažne odluke o prodaji poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini Ministarstvo i kupac zaključuju ugovor o kupoprodaji poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koje je predmet ugovora o kupoprodaji ne sme se otuđiti, dati u zakup najmanje petnaest godina od dana prodaje, niti biti predmet hipoteke i drugih opterećenja, osim u slučaju propisanom stavom 5. ovog člana.

Odredba stava 2. ovog člana odnosi se i na naslednike, odnosno pravne sledbenike kupca.

Po isteku roka iz st. 2. i 3. ovog člana, Republika Srbija ima pravo preče kupovine ako kupljeno zemljište bude predmet prodaje.

Ugovorom o kupoprodaji poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini može se ugovoriti plaćanje cene u ratama u roku koji nije duži od deset godina od dana zaključenja kupoprodajnog ugovora uz dostavljanje sredstva obezbeđenja.

U slučaju iz stava 5. ovog člana sredstva obezbeđenja koja dostavlja kupac mogu biti:

1) ugovor o jemstvu pravnog lica u iznosu ugovorne vrednosti;

2) bankarska garancija u iznosu ugovorne vrednosti;

3) hipoteka na zemljištu koje je predmet prodaje.

Poljoprivredno zemljište koje je predmet ugovora o kupoprodaji može se koristiti isključivo u poljoprivredne svrhe.

Ukoliko kupac ne izvrši obavezu plaćanja u ratama u skladu sa zaključenim ugovorom, ugovor se raskida, a uplaćena sredstva se vraćaju kupcu umanjena za visinu zakupnine za period korišćenja poljoprivrednog zemljišta.

Član 72d

Sredstva ostvarena od prodaje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini prihod su budžeta Republike Srbije.

Uslovi za promet poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini

Član 72đ

Državljanin države članice Evropske unije poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini, polazeći od Sporazuma, može steći pravnim poslom uz naknadu ili bez naknade pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini lice iz stava 1. ovog člana može steći ako:

1) je najmanje deset godina stalno nastanjeno u jedinici lokalne samouprave u kojoj se vrši promet poljoprivrednog zemljišta;

2) obrađuje najmanje tri godine poljoprivredno zemljište koje je predmet pravnog posla uz naknadu ili bez naknade;

3) ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo u aktivnom statusu kao nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poljoprivreda i ruralni razvoj bez prekida najmanje deset godina;

4) ima u vlasništvu mehanizaciju i opremu za obavljanje poljoprivredne proizvodnje.

Predmet pravnog posla iz stava 1. ovog člana može da bude poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini ako:

1) nije poljoprivredno zemljište koje je u skladu sa posebnim zakonom određeno kao građevinsko zemljište;

2) ne pripada zaštićenim prirodnim dobrima;

3) ne pripada ili se ne graniči sa vojnim postrojenjem i vojnim kompleksom i ne nalazi se u zaštitnim zonama oko vojnih postrojenja, vojnih kompleksa, vojnih objekata i objekata vojne infrastrukture, niti pripada i ne graniči se sa teritorijom Kopnene zone bezbednosti.

Predmet pravnog posla iz stava 1. ovog člana ne može da bude poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini koje se nalazi na udaljenosti do 10 km od granice Republike Srbije.

Lice iz stava 2. ovog člana može steći u svojinu najviše do 2 ha poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini, ako su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Ispunjenost uslova iz st. 2-4. utvrđuje ministar nadležan za poslove poljoprivrede.

Odredbe stava 4. ovog člana ne primenjuju se u slučaju povraćaja imovine koja se vrši u skladu sa zakonima kojima se uređuje vraćanje oduzete imovine bivšim vlasnicima.

Dužina perioda propisana u stavu 2. tač. 1)-3) ovog člana utvrđuje se počevši od dana početka primene ovog zakona.

Republika Srbija ima pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini koje je predmet pravnog posla iz stava 1. ovog člana.

Pravo preče kupovine odobrava Vlada na predlog Komisije.

Komisiju iz stava 10. ovog člana obrazuju zajednički ministar nadležan za poslove poljoprivrede i ministar nadležan za poslove finansija.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede i ministar nadležan za poslove finansija sporazumno propisuju uslove, rok, način i postupak prava preče kupovine.

Pravni posao iz stava 1. ovog člana kojim se vrši promet poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini zaključen suprotno odredbama ovog zakona, ništav je.

Zamena poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Član 73

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini može se zameniti za poljoprivredno zemljište u svojini pravnih i fizičkih lica u slučaju ukrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Odluku o zameni poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini donosi Vlada na predlog Ministarstva, odnosno izvršnog organa autonomne pokrajine za poljoprivredno zemljište koje se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine.

Zamena iz stava 1. ovog člana vrši se pod uslovom da poljoprivredno zemljište u državnoj svojini i poljoprivredno zemljište u svojini pravnih i fizičkih lica koje se zamenjuje, imaju istu tržišnu vrednost.

Ugovor o zameni poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana zaključuju Ministarstvo i vlasnik poljoprivrednog zemljišta.

Procena tržišne vrednosti poljoprivrednog zemljišta iz stava 3. ovog člana vrši se na osnovu podataka o tržišnoj ceni na području na kojem se zemljište nalazi pribavljenih od nadležnog organa.

3. Korišćenje pašnjaka

Korišćenje pašnjaka

Član 74

Vlasnik, odnosno korisnik pašnjaka dužan je da utvrdi uslove i način za korišćenje pašnjaka (površinu, prinos, kapacitet korišćenja za pojedine vrste stoke, korišćenje vode, mere za unapređenje proizvodnje i potrebna sredstva).

Vlasnik, odnosno korisnik pašnjaka dužan je da o uslovima i načinu korišćenja pašnjaka obavesti lica čija se stoka napasa na pašnjaku pre početka korišćenja pašnjaka.

Lica čija se stoka napasa na pašnjacima dužna su da se pridržavaju načina i vremena ispaše stoke koji su određeni uslovima i načinom korišćenja pašnjaka.

Vlasnik, odnosno korisnik pašnjaka dužan je da na vodama za napajanje stoke, koje se nalaze na pašnjacima, dozvoli napajanje stoke i držaocima stoke koji te pašnjake ne koriste, a prirodno su upućeni na iskorišćavanje voda na tim pašnjacima.

Na korišćenje pašnjaka u državnoj svojini koji su vraćeni selu na korišćenje primenjuje se zakon kojim se uređuje vraćanje utrina i pašnjaka selima na korišćenje.

Privođenje pašnjaka drugoj kulturi

Član 75

Pašnjak se može privesti drugoj kulturi samo pod uslovom da se time postiže racionalnije i ekonomičnije korišćenje zemljišta.

VI INFORMACIONI SISTEM O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Informacioni sistem o poljoprivrednom zemljištu

Član 76

Informacioni sistem o poljoprivrednom zemljištu, kao deo jedinstvenog informacionog sistema Republike, obezbeđuje evidenciju podataka o poljoprivrednom zemljištu, pristup podacima od strane ovlašćenih korisnika nezavisno od njihove lokacije, razmenu podataka i informacija između subjekata informacionog sistema, državnih organa i kvalitet podataka i informacija.

Uspostavljanje i održavanje informacionog sistema o poljoprivrednom zemljištu

Član 77

Uspostavljanje i održavanje informacionog sistema o poljoprivrednom zemljištu obuhvata sledeće poslove: planiranje i programiranje razvoja informacionog sistema, organizaciju i koordinaciju rada na razvoju i funkcionisanju pojedinih podsistema i primenu jedinstvenih standarda, definicija, klasifikacija, šifarnika, kao i standarda za korišćenje informacione tehnologije radi nesmetane razmene i korišćenja podataka i informacija sa drugim informacionim sistemima Republike Srbije.

VIa UPRAVA ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Obrazovanje Uprave

Član 77a

Radi obavljanja stručnih poslova u oblasti zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta i upravljanja poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini obrazuje se Uprava.

Poslovi Uprave

Član 77b

Uprava obavlja sledeće poslove:

1) upravlja poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini;

2) uspostavlja i vodi informacioni sistem o poljoprivrednom zemljištu Republike Srbije;

3) raspodeljuje sredstva za izvođenje radova i prati realizaciju godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta za Republiku Srbiju;

4) ostvaruje međunarodnu saradnju u oblasti zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta;

5) prati izradu Poljoprivredne osnove Republike i njeno ostvarivanje;

6) obavlja i druge poslove iz oblasti planiranja, zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta.

Čl. 78 i 79

(Prestalo da važi)

VIII OVLAŠĆENJE ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA

Član 80

Ministar bliže propisuje:

1) sadržinu, način izrade i vršenja stručne kontrole Poljoprivredne osnove Republike i poljoprivredne osnove autonomne pokrajine, kao i uslove i način njihovog izlaganja na javni uvid (čl. 7, 9, 10. i 13);

2) *(brisana)*

3) uslove koje treba da ispuni privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice u pogledu tehničkih i stručnih kapaciteta za ispitivanje opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu i vodi za navodnjavanje (član 17. stav 2);

4) dozvoljene količine opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu i vodi za navodnjavanje i metod njihovog ispitivanja (član 17. stav 3);

5) uslove koje treba da ispuni privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice u pogledu tehničkih i stručnih kapaciteta za vršenje kontrole plodnosti, odnosno utvrđivanje količine mineralnih đubriva i pesticida u obradivom poljoprivrednom zemljištu (član 21. stav 3);

6) po prethodno pribavljenom mišljenju organizacije nadležne za geodetske poslove, sadržinu, postupak izrade i donošenja programa komasacije, sadržinu odluke o sprovođenju komasacije, načela komasacije, način rada komisije i njenih podkomisija (čl. 32, 34. i 35);

7) po prethodno pribavljenom mišljenju organizacije nadležne za geodetske poslove, sadržinu tehničke dokumentacije za izvođenje geodetsko-tehničkih radova (projekata) u komasaciji (član 32);

8) uslove, način i postupak dobrovoljnog grupisanja zemljišta (član 48);

9) sadržinu i postupak utvrđivanja klasa pogodnosti za navodnjavanje obradivog poljoprivrednog zemljišta (član 51);

10) uslove koje treba da ispuni privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice za izradu projekta: rekultivacije poljoprivrednog zemljišta, melioracije livada i pašnjaka, pretvaranja neobradivog u obradivo poljoprivredno zemljište, poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (čl. 55, 56, 57. i 58);

11) kodeks dobre poljoprivredne prakse (član 59. stav 1. tačka 2);

12) način i postupak davanja u zakup obradivog poljoprivrednog zemljišta koje nije obrađeno u prethodnom vegetacionom periodu (član 59. stav 2);

12a) bliže uslove, način i postupak davanja na korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini pravnim licima u državnoj svojini registrovanim za poslove u oblasti šumarstva;

12b) uslove i postupak davanja na korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, davanje u zakup po osnovu prava prečeg zakupa i putem javnog nadmetanja (čl. 61, 64, 64a i 64b).

IX NADZOR

Nadležnost za vršenje nadzora

Član 81

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega, osim izvođenja geodetsko-tehničkih radova u postupku komasacije, vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 82

Inspekcijski nadzor Ministarstvo vrši preko republičkog poljoprivrednog inspektora (u daljem tekstu: inspektor).

Poslove inspektora može da vrši diplomirani inženjer poljoprivrede smera melioracije, ratarskog, opšteg, voćarsko-vinogradarskog ili agronomskog, sa položenim državnim stručnim ispitom i najmanje tri godine radnog iskustva.

Ovlašćenja inspektora

Član 83

Inspektor je ovlašćen i dužan da vrši:

1) kontrolu da li se poljoprivredno zemljište koje je prostornim ili urbanističkim planom određeno da bude građevinsko, do njegovog privođenja planiranoj nameni koristi za poljoprivrednu proizvodnju;

2) kontrolu da li vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta redovno obrađuje poljoprivredno zemljište, primenjuje mere propisane ovim zakonom i drugim propisima i da li postupa kao dobar domaćin i po pravilima kodeksa dobre poljoprivredne prakse;

3) kontrolu ispuštanja i odlaganja opasnih i štetnih materija na poljoprivrednom zemljištu;

4) kontrolu u cilju utvrđivanja dozvoljenih količina opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu i vodi za navodnjavanje;

5) kontrolu da li privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice ima ovlašćenje za utvrđivanje opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu i vodi za navodnjavanje;

6) kontrolu u cilju utvrđivanja da li vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta vrši kontrolu plodnosti zemljišta od prve do pete katastarske klase;

7) kontrolu u cilju utvrđivanja da li privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice ima ovlašćenje za utvrđivanje kontrole plodnosti zemljišta i količine unetog mineralnog đubriva i pesticida u obradivo poljoprivredno zemljište;

8) kontrolu da li se obradivo poljoprivredno zemljište prve, druge, treće, četvrte i pete katastarske klase koristi u nepoljoprivredne svrhe;

9) kontrolu u cilju utvrđivanja da li se vrši usitnjavanje parcela na obradivom poljoprivrednom zemljištu, odnosno na poljoprivrednom zemljištu uređenom komasacijom;

10) kontrolu u cilju utvrđivanja da li je za eksploataciju mineralnih sirovina ili za druge namene koje nemaju trajni karakter, kao i za odlaganje jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija dobijena saglasnost Ministarstva;

11) kontrolu faktičkog načina korišćenja poljoprivrednog zemljišta u slučaju promene namene korišćenja poljoprivrednog zemljišta;

12) kontrolu da li se radovi na rekultivaciji poljoprivrednog zemljišta vrše po projektu rekultivacije;

13) kontrolu da li privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice ima ovlašćenje za izradu: projekta rekultivacije poljoprivrednog zemljišta, projekta melioracija livada i pašnjaka, projekta pretvaranja neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo, projekta poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta;

14) kontrolu da li je investitor za eksploataciju mineralnih sirovina, odlaganje jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija, kao i u drugim slučajevima platio naknadu za promenu namene;

15) kontrolu da li se melioracije livada i pašnjaka izvode na osnovu projekta melioracije livada i pašnjaka;

16) kontrolu da li se neobradivo poljoprivredno zemljište privodi u obradivo na osnovu projekta pretvaranja neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo;

17) kontrolu da li se poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta izvodi na osnovu projekta poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta;

17a) kontrolu da li je nadležni organ jedinice lokalne samouprave doneo godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta;

18) kontrolu da li vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta isto redovno obrađuje, odnosno primenjuje mere u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;

19) kontrolu da li zakupac poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini to zemljište daje u podzakup, odnosno kontrolu pravnog osnova za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini;

19a) kontrolu uspostavljanja plodoreda i vođenja knjige polja za biljnu proizvodnju u skladu sa ovim zakonom;

20) kontrolu da li zakupac poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini vrši investicione radove na poljoprivrednom zemljištu ili menja način njegovog korišćenja bez odobrenja zakupodavca;

21) kontrolu da li je vlasnik, odnosno korisnik pašnjaka utvrdio način i uslove za korišćenje pašnjaka;

22) kontrolu privođenja pašnjaka drugoj kulturi.

Član 84

U vršenju poslova iz člana 83. ovog zakona inspektor je ovlašćen da:

1) naredi investitoru vraćanje poljoprivrednog zemljišta u prvobitno stanje ako poljoprivrednim osnovama zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta nije predviđeno za korišćenje u nepoljoprivredne svrhe;

2) zabrani ispuštanje i odlaganje opasnih i štetnih materija na poljoprivrednom zemljištu i kanalima za navodnjavanje u količini koja može da ošteti i smanji proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta i kvalitet vode za navodnjavanje;

3) naredi vlasniku, odnosno korisniku obradivog poljoprivrednog zemljišta da izvrši kontrolu plodnosti zemljišta od prve do pete katastarske klase u roku od dva do šest meseci;

4) zabrani korišćenje obradivog poljoprivrednog zemljišta prve, druge, treće, četvrte i pete katastarske klase u nepoljoprivredne svrhe;

5) zabrani eksploataciju mineralnih sirovina (gline, šljunka, peska, treseta i kamena), odnosno odlaganje jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija na poljoprivrednom zemljištu ako se vrši bez prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva, bez projekta rekultivacije i bez plaćene naknade za promenu namene;

6) naredi investitoru pribavljanje saglasnosti za eksploataciju mineralnih sirovina i plaćanje naknade za promenu namene u roku od 30 do 90 dana;

7) naloži investitoru da u roku od 30 do 90 dana pribavi dokaz o izvršenoj uplati naknade za promenu namene u visini utvrđenoj rešenjem opštinske, odnosno gradske uprave i dostavi na uvid inspektoru;

8) naredi investitoru izvođenje rekultivacije poljoprivrednog zemljišta u skladu sa projektom;

9) naredi izvođenje radova u skladu sa projektom melioracija livada i pašnjaka, pretvaranja neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo i poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta;

10) naredi vlasniku, odnosno korisniku obradivog poljoprivrednog zemljišta da ga redovno obrađuje i primenjuje mere u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;

11) zabrani izvođenje investicionih radova na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini i menjanje načina njegovog korišćenja bez odobrenja zakupodavca;

12) naredi korisniku pašnjaka da utvrdi način i uslove za korišćenje pašnjaka;

13) zabrani privođenje pašnjaka drugoj kulturi ako se time ne postiže racionalnije i ekonomičnije korišćenje zemljišta.

O preduzetim merama iz stava 1. ovog člana inspektor donosi rešenje.

Na rešenje inspektora može se izjaviti žalba Ministru.

X KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 85

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice ako:

1) ispušta i odlaže opasne i štetne materije na poljoprivrednom zemljištu i u kanalima za odvodnjavanje i navodnjavanje (član 16);

2) proizvodi poljoprivredne kulture i vrši navodnjavanje suprotno odredbama člana 17. stav 3. ovog zakona;

3) obradivo poljoprivredno zemljište prve, druge, treće, četvrte i pete katastarske klase koristi u nepoljoprivredne svrhe (član 22);

4) vrši eksploataciju mineralnih sirovina, odnosno odlaganje jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija na poljoprivrednom zemljištu bez prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva i bez plaćene naknade za promenu namene (član 23);

5) obradivom poljoprivrednom zemljištu promeni namenu u nepoljoprivredne svrhe, a nije platio naknadu za promenu namene (član 25);

6) vrši usitnjavanje poljoprivrednog zemljišta na parcele čija je površina manja od pola hektara, odnosno poljoprivrednog zemljišta uređenog komasacijom na parcele čija je površina manja od jednog hektara (član 27);

7) vrši ispašu stoke na obradivom poljoprivrednom zemljištu osim na sopstvenom, spaljuje organske ostatke posle žetve ili pričini poljsku štetu (član 28);

8) privodi poljoprivredno zemljište odgovarajućoj nameni, odnosno osposobljava ga za poljoprivrednu proizvodnju bez projekta rekultivacije poljoprivrednog zemljišta, kao i ako rekultivaciju ne vrši po projektu (član 55);

9) poljoprivredno zemljište u državnoj svojini daje u podzakup odnosno ne uspostavi plodored i ne vodi knjigu polja za biljnu proizvodnju u skladu sa ovim zakonom (član 62);

10) vrši investicione radove na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini ili menja način njegovog korišćenja bez odobrenja zakupodavca (član 67).

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno preduzeću ili drugom pravnom licu, kao i vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta-fizičko lice.

Novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik.

Član 86

Novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice ako:

1) poljoprivredno zemljište, odnosno poljoprivredno zemljište koje je prostornim ili urbanističkim planom određeno da bude građevinsko, do privođenja planiranoj nameni, redovno ne obrađuje i ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju (član 3);

2) ispitivanje opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu i vodi za navodnjavanje vrši bez ovlašćenja Ministarstva (član 17. stav 2);

3) ne vrši kontrolu plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta i kontrolu količine mineralnih đubriva i pesticida unetih u obradivo poljoprivredno zemljište od prve do pete katastarske klase (član 21. st. 1. i 2);

4) ispitivanje plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta i utvrđivanje količine unetih mineralnih đubriva i pesticida u obradivo poljoprivredno zemljište, vrši bez ovlašćenja Ministarstva (član 21. stav 3);

5) ne dozvoli pristup na svoje zemljište stručnjacima geodetskih, vodnih, poljoprivrednih i drugih organizacija, koje obavljaju radove u vezi sa uređenjem poljoprivrednog zemljišta (član 30);

6) izrađuje projekat rekultivacije poljoprivrednog zemljišta suprotno odredbama člana 55. ovog zakona;

7) izrađuje projekat melioracija livada i pašnjaka suprotno odredbama člana 56. ovog zakona;

8) izrađuje projekat pretvaranja neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo suprotno odredbama člana 57. ovog zakona;

9) izrađuje projekat poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta suprotno odredbama člana 58. ovog zakona;

10) obradivo poljoprivredno zemljište redovno ne obrađuje, poljoprivredno zemljište ne koristi po pravilima kodeksa dobre poljoprivredne prakse (član 59);

11) ne dozvoli napajanje stoke i držaocima stoke koji pašnjake ne koriste, a prirodno su upućeni na iskorišćavanje vode na tim pašnjacima (član 74. stav 4);

12) privede pašnjak drugoj kulturi suprotno članu 75. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno preduzeću ili drugom pravnom licu.

Novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. tač. 1, 3, 5, 10, 11. i 12. ovog člana vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta-fizičko lice.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. tač. 1, 3, 5, 10, 11. i 12. ovog člana preduzetnik.

Član 87

Novčanom kaznom od 80.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu ako:

1) ne donese godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta (član 60. stav 4);

2) na zahtev zainteresovanog lica ili po nalogu inspektora ne utvrdi visinu, uslove i način plaćanja naknade za promenu namene (član 25);

3) ako zainteresovano lice oslobodi plaćanja naknade za promenu namene suprotno odredbama člana 26. ovog zakona;

4) ne dostavi podatke iz člana 60. stav 8. ovog zakona.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Započeti postupci

Član 88

Postupak komasacije započet do dana stupanja na snagu ovog zakona, za koji nije doneto pravosnažno rešenje, okončaće se po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 89

Preduzeća i druga pravna lica koja vrše eksploataciju mineralnih sirovina (gline, šljunka, treseta, kamena i dr.) ili odlaganje jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija na obradivom poljoprivrednom zemljištu, a do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu platila naknadu za promenu namene, odnosno nisu uradila projekat rekultivacije, dužna su da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona plate naknadu za promenu namene i urade projekat rekultivacije.

Visinu naknade za promenu namene zemljišta iz stava 1. ovog člana, uslove i način plaćanja, na zahtev investitora ili po nalogu inspektora, rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava u skladu sa ovim zakonom, odnosno u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme kada je investitor započeo eksploataciju, ako su povoljniji za investitora.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana investitor prilaže:

1) dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana;

2) podatke o površini obradivog poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana;

3) kopiju plana katastarske parcele.

Član 90

Investitori koji su obradivo poljoprivredno zemljište koje je u skladu s posebnim zakonom određeno kao građevinsko, priveli planiranoj nameni, a nisu platili naknadu za promenu namene do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužni su da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona plate naknadu za promenu namene.

Visinu naknade za promenu namene zemljišta iz stava 1. ovog člana, uslove i način plaćanja, na zahtev investitora ili po nalogu inspektora, rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava u skladu sa ovim zakonom, odnosno u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme kada je investitor započeo radove na promeni namene, ako su povoljniji za investitora.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana investitor prilaže:

1) dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana;

2) podatke o površini obradivog poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana;

3) kopiju plana katastarske parcele.

Rok za donošenje poljoprivredne osnove

Član 91

Poljoprivredna osnova Republike doneće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, a poljoprivredna osnova autonomne pokrajine, odnosno poljoprivredna osnova jedinice lokalne samouprave, doneće se u roku od pet godina od dana donošenja Poljoprivredne osnove Republike.

Do donošenja poljoprivrednih osnova iz stava 1. ovog člana zaštita, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta vršiće se na osnovu godišnjih programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji se donose u skladu sa ovim zakonom.

Zakup određene vrste poljoprivrednog zemljišta

Član 92

Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini koje je saglasno Zakonu o prijavljivanju i evidentiranju oduzete imovine ("Službeni glasnik RS", broj 45/05), evidentirano u Republičkoj direkciji za imovinu Republike Srbije može se dati u zakup na period do tri godine.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 93

Propise iz člana 80. ovog zakona Ministar će doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz člana 80. ovog zakona primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni glasnik RS", br. 49/92, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon, 46/95, 54/96, 14/00 i 101/05 - dr. zakon).

Prenošenje upravljanja poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini

Član 94

Danom stupanja na snagu ovog zakona poljoprivredno zemljište u državnoj svojini prenosi se na upravljanje Ministarstvu do donošenja odluke o davanju u zakup tog zemljišta.

Pravnom licu koje je na dan stupanja na snagu ovog zakona imalo pravo korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, to pravo prestaje danom isteka roka određenog ugovorom o davanju na korišćenje tog zemljišta, danom donošenja odluke o davanju u zakup tog zemljišta, odnosno danom otuđenja tog zemljišta.

Pravno lice iz stava 2. ovog člana dužno je da u roku od 15 dana od dana prestanka prava korišćenja, poljoprivredno zemljište u državnoj svojini prenese u državinu Ministarstvu, odnosno zakupcu ili kupcu.

Prestanak važenja ranijih propisa

Član 95

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni glasnik RS", br. 49/92, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon, 46/95, 54/96, 14/00 i 101/05 - dr. zakon) i čl. 2, 4, 5, član 6. st. 1, 4. i 5. i čl. 7, 9, 10. i 12. Zakona o pretvaranju društvene svojine na poljoprivrednom zemljištu u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS" , br. 49/92 i 54/96).

Stupanje ovog zakona na snagu

Član 96

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu

("Sl. glasnik RS", br. 41/2009)

Član 33

Poljoprivredna osnova Republike doneće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, a poljoprivredna osnova autonomne pokrajine doneće se u roku od pet godina od dana donošenja Poljoprivredne osnove Republike.

Do donošenja poljoprivrednih osnova iz stava 1. ovog člana zaštita, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta vršiće se na osnovu godišnjih programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta koji se donose u skladu sa ovim zakonom.

Član 34

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu

("Sl. glasnik RS", br. 112/2015)

Član 16

Izuzetno, utvrđivanje prava prečeg zakupa za izradu godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta za 2016. godinu, koji se izrađuje u skladu sa ovim zakonom, vrši na osnovu javnog poziva koji je raspisala jedinica lokalne samouprave.

Član 17

Poljoprivredno zemljište u društvenoj svojini (mešovita svojina, drugi oblici svojine) koje nije stečeno teretno pravnim poslom i za koje nije izvršen popis zemljišta u skladu sa Zakonom o pretvaranju društvene svojine na poljoprivrednom zemljištu u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", br. 49/92, 54/96 i 62/06 - dr. zakon) prenosi se u javnu svojinu Republike Srbije.

Fizičkom licu koje je upisano kao korisnik na poljoprivrednom zemljištu u državnoj svojini to pravo prestaje danom stupanja na snagu ovog zakona, osim u slučaju ako poseduje pravosnažno rešenje o vraćanju zemljišta u skladu sa Zakonom o načinu i uslovima priznavanja prava i vraćanja zemljišta koje je prešlo u društvenu svojinu po osnovu poljoprivrednog zemljišnog fonda i konfiskacijom zbog neizvršenih obaveza iz obaveznog otkupa poljoprivrednih proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 18/91, 20/92 i 42/98) koje odgovara parceli koju koristi.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Republički geodetski zavod dužan je da u skladu sa odredbama st. 1. i 2. ovog člana i članom 94. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 65/08 - dr. zakon i 41/09), po službenoj dužnosti, izvrši upis poljoprivrednog zemljišta u javnu svojinu Republike Srbije, kojim raspolaže i upravlja Ministarstvo.

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu

("Sl. glasnik RS", br. 80/2017)

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. septembra 2017. godine.